

HORMONSKI ODGOVOR KOD ABDOMINALNIH HISTEREKTOMIJA

Danijela Jovanović Radojević¹, Snežana Živančević Simonović², Vesna Malenković³, Biljana Miličić⁴ i Dragan Milovanović⁵

¹Centar za anesteziju, KC Kragujevac,

²Centar za nuklearnu medicinu KC Kragujevac, Institut za patofiziologiju Medicinski fakultet Kragujevac,

³Centar za anesteziju KBC Bežanijska kosa Beograd,

⁴Institut za anesteziju KC Srbije Beograd,

⁵Institut za farmakologiju, Medicinski fakultet i KC Kragujevac, Kragujevac

SAŽETAK

Uvod. Anestetici i tehnike anestezije utiču na dinamiku hormonskog stres odgovora u toku hirurške intervencije. Mali je broj studija koje se bave poređenjem efekata anestetika iz različitih grupa. Cilj ovog rada je bio da se ispita uticaj inhalacione anestezije sa sevofluranom u odnosu na intravensku anesteziju propofolom i fentanilom na serumske koncentracije kortizola, prolaktina i glikemije kao i na hemodinamski odgovor pacijenata u toku operacije.

Bolesnici i metod. Studija je bila prospektivna, kontrolisana i otvorenog dizajna u uslovima realne kliničke prakse. Uključeno je 40 pacijentkinja, koje su bile podvrgnute abdominalnoj histerektomiji. Kod 20 ispitanica je vođena inhalaciona anestezija sa sevofluranom (grupa 1) a kod 20 ispitanica je vođena intravenska anestezija sa propofolom i fentanilom (grupa 2). Efikasnost smo procenjivali na osnovu sermskih koncentracija kortizola, prolaktina i glikemije, kao i na osnovu hemodinamskih parametara.

Rezultati. Vrednosti glikemije se statistički značajno povećavaju i u Grupi 1 i 2 u četiri sukcesivna vremena merenja i to: $4,9 \pm 0,93$ mM (srednja vrednost \pm standardna devijacija), $4,73 \pm 1,12$ mM, $5,78 \pm 1,17$ mM i $6,01 \pm 2,22$ mM, odnosno: $5,54 \pm 0,73$ mM, $5,65 \pm 0,73$ mM, $6,45 \pm 0,74$ mM i $6,94 \pm 1,54$ mM. Između grupa nije bilo statistički značajne razlike. Srednje vrednosti kortizola u Grupi 1 su bile $506,75 \pm 215,94$ nmol/l i $633,69 \pm 289,84$ nmol/l a u Grupi 2: $724,67 \pm 418,62$ nmol/l i $742,78 \pm 278,79$ nmol/l. Unutar grupa nije bilo statistički značajne razlike u vrednostima kortizola ($p > 0.05$). Srednje vrednosti prolaktina u Grupi 1 su bile $523,63 \pm 269,26$ mIU/L i $2147 \pm 292,89$ mIU/l a u Grupi 2 $402,22 \pm 124,16$ mIU/l i $1869,0 \pm 224,8$ mIU/l ($p > 0.05$). Unutar grupa vrednosti prolaktina su bile značajno povišene.

Zaključak: Obe tehnike anestezije su ostvarile supresiju hormonskog odgovora bez statistički značajnih razlika, sa zadovoljavajućim hemodinamskim parametrima u posmatranom periodu hirurške intervencije.

Ključne reči: histerektomija, sevofluran, propofol, fentanil, hidrokortizon, prolaktin